

DE COLOBORACIÓ

Glosari

A un parlament d'En Joan Santamaría.

I.
ARTS MAGNA

¿Que entenem per art? La resposta sembla obvia, ja que, si bé no es fàcil donar de primer entuvi una definició lògica, tots creiem tindre'n un concepte mes o menys transparent.

Empro l'art, amb llur significació, la mes reial, pristisia i amplia, no es lo que generalment se creu.

En Joan Santamaría i Monné, en una notable conferencia intitulada «L'art del bon excursionista», ens dona habillada en sel-lecte llenguatge, una visió de l'art mes verdadera, i un horitzó extens i esplendorós, es gaudeix a la llum fulgurent de ses belles idees.

Hom se conforta meditant-les: S'allunya aquella superstició vers l'art tan extesa, que fa que anem a éll de puntetes i amb por d'ofendre'l amb la nostra ignorancia. No el sabem esguardar fit a fit i havem format d'ell un concepte erroni.

Si; tenim a l'art reclós en un marc esquifit i, llevat de la pintura, de la música, de la escultura i de la poesia, no concebim altres mitjans per a produir-lo i en creiem unics usufructuaris als que dediquen llur activitat i sentiments a ferne manifestació externa i objectiva.

Cal establir una distinció entre l'art que podem dirne formal i un purament subjectiu i adhuc bell, noble i enter; un art non-nat en quiscun de nosaltres, i que palpita en el nostre si; l'essencia de l'art, la concepció que'ls cultivadors del mateix tradueixen amb obras reials dant-li forma, vida i color, i que a altres s'els manifesta com en una llei d'aspiració abstracta cap a lo bell i una varietat d'estats anémics, de quins, com fruits d'una font inestroncable en brollen sentiments rublerts de bellesa, de llum, de pulcritut, de veritat... i de goig intim.

Ambdues manifestacions son filles d'un art verdader i efectiu, car acusen espiritualitat, bellesa i perfecció.

En Santamaría, esbaix de la nostra ment, l'idea dominadora i arcaica d'un art quint a essenciat i ens en mostra un de mes universal a quin podem tutejar i que, al ensemps que s'ens apareix mes gran, mes ampli i mes bell, s'ens fa mes assequible i plaent.

Heusaquí perque al glosador també, l'hi sembla migrada l'idea d'art que arreu domina, i no es dedueix pas d'aixó qu'existeixin dues modalitats d'artistes essencialment distints car l'art essent cosa perfecte, no pot ser altivol i mateix s'entregarà a qui mitjansant curosa preparació haigi assolit llur possessió plástica, que a aquell que l'aimi sincerament i sapiga fruir intensa i devotament llurs sublimes i inefables delícies.

Una lloansa fervent i humil, pero justíssima per a En Joan Santamaría, que no es, no, un revolucionari de l'art; es un clarividant i un temperament exquisit, puig a ovirat l'obra d'art mes gran i duradera: fer bella la vida.

Heusaquí l'obra excelsa i magnífica,

FRANCESC GLANADELL.

Nostra Parla

La comissió de propaganda de «Nostra Parla» està ultimant els treballs d'organització per a accelerar en totes les poblacions de Catalunya actes públics en favor del nostre idioma nacional. En aquets actes, com de costum, hi pendrán part oradors representatius de totes les terres de llengua catalana, demostrant així la unitat espiritual de València, Mallorca i Catalunya. Els primers dels esmentats actes se celebrarán a Terrasa, Sabadell i Molins de Rei, havent ofert la seva cooperació prestigiosos oradors provinents de tots els camps polítics catalans. Sabem també que el Consell Directiu de Nostra Parla, està fent gestions per a establir a la ciutat de Mallorca i a València, una secció formada pels elements mes valiosos d'aquelles terres germanes, per a que espandeixin els ideals patriòtics que persegueix la dita Agrupació. També es proposen nomenar delegacions en tots els pobles de Catalunya.

Tenint en compte que la dona es un factor importantíssim per l'assoliment dels ideals de Nostra Parla, s'està formant una secció femenina, la presidència de la qual ha estat oferta a la venerable escriptora donya Dolors Monserdá de Maciá.

La distingida escriptora catalana donya Carme Karr, que tantes proves d'amor ha donat a la nostra llengua, d'acort amb la Junta de Nostra Parla, està fent gestions per a que acceptin un lloc en la dita secció les dames mes distingides de tots els pobles de llengua catalana.

Es d'esperar que totes aquestes iniciatives es veurán coronades per l'exit mes falaguer.

Crònica de la Comarca

Mollet

Quant se llegirà EL VALLÈS NOU, segurament qu'alguns molletans ja no tindrán cap hos senser, doncs, s'assegura qu'amb ocasió de cantar-se les caramelles, es vomitarán un seguit de coples satíriques que n'hi haurá per a tots els gustos ... o disgustos que de tot hi podria haver.

Els apotecaris ja han fet pedido d'árnica i cataplasmes.

Es lo que nosaltres diem: ¿Perque'ls apotecaris demanen cataplasmes? Encar no'a tenim prou, en nom de Deu....?

Ha sigut fallat favorable a les pretencions del ajuntament l'assumpte de les asseres del carrer de Berenguer, quins veins, si bé no tots, engrescats pels predicadors del NO PAGUEU, havien presentat protestes i mes protestes per quin motiu i durant molt temps ha quedat dit carrer sense urbanitzar, constituint una vergonya i un trenca-coll.

¿Que podrán dir are els propietaris que vindrán obligats a construir les asseres a n'aquells directors busca-raons que'ls asseguraven que'ls hi feien defensar una causa justa? Doncs que'ls enganyaven i qu'amb l'afany de fer la contra al Sr. Ros els han conduit al ridícol.

¿Sembla estrany qu'al mon hi hagin tants cegos! Velam si a Mollet resultarà un fet alló de que «mentres hi hagin burros s'anirà a cavall».

Cardedeu

Diumenge passat se posà en escena en el teatre del Casino el drama en tres actes den Soler (Pitarra) «Cercol de Foc» havent resultat un exit per els aficionats que'l representaren.

La simpática Maria Clusellas estigué magistral en son paper de Carme i'ls seus germans Llatzer i Pere com també en Sumalla i la Maria Morató esti-

gueren molt justos en sos respectius papers.

Per fi de festa's posá «La sala de rebrer» que fou molt del agrado del públic que l'aplaudí fortament com havia aplaudit el drama.

Al Café Nou feu les dilícies dels concurrents la coneguda i aplaudida Eugenia Roca qual atracció alterná amb un bonic programa de películes.

A can Massip «Les Noé» agradaren molt.

Granollers

Havem rebut acompanyat de un expresiu B. L. M. del Director general de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, el nostre particular amic En Francesc Moragas l'«Obra de los Homenajes a la Vejez» remerciem al Sr. Moragas la deferencia que'ns ha tingut i les fraçes laudatories que'ns dedica per lo poc que havem fet per una obra que tants elogis mereix de tothom per el fi social que la guia i de la que som fermes i constants admiradors.

Sr. Alcalde: Diferents industrials, abasteixedors, i remaders, ens han pregat li fem avinent que a l'hora de matansa, fora convenient estigues al matadero l'empleat que te a son especial carrec anotar el pes dels caps sacrificats, que fa algunes setmanes no's veu per allí.

Com aixó pot ser un perjudici per a ells, tota vegada que no haventi l'encarregat especial que deu ferho s'ho ha de fer tot el conserje, es molt facil una equivocació o un descuit, que pot perjudicar al comprador o al venedor.

Aixís ho demanen i creiem no ha de costar molt atendre tant justa petició.

Durant l'ultima setmana de Març la Sucursal en aquesta Vila de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha rebut per a impositions la quantitat de 11.266'14 ptas., i pagat per a reintegres 10.526'25 ptas., havent overt 5 llibretes noves.

ALCALDIA

En la Gaceta de Madrid correspondiente al día 24 del mes último se publica la R. O. siguiente:

1.º—Se amplía, por última vez, hasta el 31 de Mayo próximo el plazo para que mozos del reemplazo de 1917 y agregados al mismo, así como a los que se les termine la prórroga de ingreso en filas, puedan acogerse a los beneficios del capítulo 20 de la vigente ley de Reclutamiento, pudiendo tambien optar en el mismo plazo por acogerse a la cuota de 2.000 pesetas los que disfruten de la de 1.000. pertenecientes a las indicadas situaciones, y verificando si así lo desea, el ingreso completo de las expresadas cuotas de 1.000 o 2.000 pesetas.

2.º—Hata la indicada fecha se amplía igualmente el plazo para que puedan abonar los segundos y terceros plazos de la cuota militar, los que hayan dejado de ingresarios en las épocas reglamentarias.

3.º—A los que en 31 de Mayo próximo no hayan verificado el ingreso de los segundos y terceros plazos vencidos de sus cuotas, por los Jefes de los Cuerpos a que pertenezcan se les hará aplicación de los preceptos del art.º 471 del Reglamento para la aplicación de la Ley de Reclutamiento, tanto si pertenecen al cupo de filas como al de instrucción.

Lo que se hace público para conocimiento de los interesados.

Granollers 4 Abril de 1917.

El Alcalde,

F. Torras Villá.

Tip. de J. Joseph.—Granollers.